



Handslagets speciella insatser

En utvärdering av fleråriga projekt med inriktning mot integration och mångfald.

Raul Reyes



Den kvalitativa innehållsanalysen

Riksidrottsförbundet har engagerat undertecknad för att utvärdera samtliga projekt inom Handslagens speciella insatser som har en inriktning mot integration och mångfald. Det innebär 29 projekt, eller ca 700 sidor i form av projektansökningar, läges- och slutrapporter samt i förekommande fall rapporter av externa utvärderare.

En utvärdering och analys av projektens måluppfyllelse har gjorts med utgångspunkt från det genomgångna resultatet. Detta för att få fram en generell bild av hur projekten lyckats hitta metoder och förhållningssätt som kan vara av värde för framtida integration och mångfaldsarbete inom idrottsrörelsen. Analysen söker efter svar på följande frågeställningar: vilka grupper idrottsrörelsen med sin nuvarande verksamhet har varit svåra att attrahera? Vilka formella eller dolda hinder har funnits för att nå dessa grupper? Och hur skall dessa hinder kunna övervinnas?

Innehållsanalysen av handlingarna är av explorativ karaktär, det vill säga en beskrivande och förklarande analys. Slutsatserna och erfarenheterna presenteras i denna rapport.

En genomgång av samtliga projektbeskrivningar med en inriktning mot integration och mångfald har gjorts, men inte av alla läges- och slutrapporter eftersom en del projekt fortfarande är i gång och inte slutar förrän efter utvärderingens brytningspunkt augusti 2007. Analys och resultat av projektet *Mångfald inom Stockholmsidrottens ledarskap* utvärderas separat och presenteras i en egen rapport.

I uppdraget ingick inte kontakt med projekt-sansvariga och projektdeltagare, vilket har inneburit att analysen begränsades till en kritisk granskning av några klart subjektiva rapporteringar samt rapporteringar av skiftande kvalitet. Detta är en viktig begränsning i den kvalitativa innehållsanalysen.

När ett intressant problemområde upptäcktes och inte kunde analyseras, dels på grund av tidsbrist och dels att underlaget inte räckte till, lyfte vi fram problemet i form av en tankeväckande fråga. Till exempel: *"Behöver idrottsföreningar ha särskilda strategier för att nå idrottsintresserade flickor som tillhör olika etniciteter och kulturell bakgrund?"* För att minimera risken för spekulationer lämnar vi frågan utan svar. Däremot, när ett intressant problemområde har sin förklaring i sammanhanget tar vi ställning till frågan. Till exempel: *"Hur lämpligt är det att använda intervjuer som teknik för att nå asylsökande?"* *"Det är inte bara fråga om språkkunskaper, intervjuer och samtal är det som myndigheterna använder sig av för att samla information som grund för ett beslut om ett asylärende."*

De integrations- och mångfaldsprojekt som har fått medel från Handslagens speciella insatser har delats upp i fyra områden (vilka motsvarar Handslagens): flyktingar och asylsökande; idrottande invandrarflickor; idrott, skola, samhälle och ledarförsörjning.

Raul Reyes
Tel. 0735-34 21 47
partnerskap@gmail.com

Innehåll

Den kvalitativa innehållsanalysen	3
Bakgrund.....	6
Fleråriga projekt i föreningar och förbund	6
Målgruppen Flyktingar och asylsökande	8
Hur heltäckande kan ett idrottsprojekt vara?	9
Tre exempel.....	9
Målgruppen idrottande invandrarflickor.....	14
Slutsatser och lärdomar.....	17
Målgruppen Idrott, skola och samhälle	19
Slutsatser och lärdomar.....	23
Rekommendationer	27
Utvärderingskonferens.....	27
Kompletterande ledarutbildning inom ramen för Plattformen	27
Ett uppföljningssystem behövs	27
Bilga	28

Bakgrund

Regeringen beviljade Riksidrottsförbundet en miljard kronor under en fyraårsperiod för utveckling av barn- och ungdomsverksamhet inom idrotten. Medel från **Ett handslag med idrotten**, eller enkelt uttryckt **Handslaget**, skulle under perioden 2004 - 2007 användas för att stötta och uppmuntra specialidrottsförbund och idrottsföreningar att

- öppna dörrarna för fler
- hålla tillbaka avgifterna
- satsa mer på flickidrotten
- delta i kampen mot droger
- intensifiera samarbetet med skolorna¹.

Riksidrottsförbundet har i fyra år arbetat utifrån en plan för fördelning av bidraget till barn- och ungdomsverksamhet. Syften med åtgärderna har varit att erbjuda barn och ungdomar, som idag inte deltar i idrottsverksamhet, lustfyllda och hälsofrämjande aktiviteter. Dessutom att skapa förutsättningar för att flickor skall kunna utöva idrott på det sätt de själva önskar samt att uppmuntra idrottsföreningar att, i nära samarbete med skolorna, utveckla metoder som kan locka alla elever till fysisk aktivitet i olika form.

Riksidrottsförbundet har varje år fördelat 18,5% av disponibla medel till **Handslagets speciella insatser**. Dessa medel har gått till tre speciellt utvalda områden:

- tillgänglighet till anläggningar
- fleråriga projekt i föreningar och förbund
- ledarförsörjning.

Med det första har man velat stötta etablering av näridrottsplatser i Stockholm, Malmö och Göteborg i samverkan mellan föreningar och kommuner eller andra intressenter. Med det andra har man stött insatser till prioriterade områden som verksamhet för funktionshindrade, flyktingförläggningar och stöd till förbund som vill pröva nya verksamhetsformer för att nå ungdomar som rör sig för lite. Det tredje har varit ett särskilt uppdrag som SISU

Idrottsutbildarna har fått för att i samarbete med olika förbund utveckla en gränsöverskridande grundläggande utbildning för idrottsledare.

Handslaget är idrottsrörelsens stora satsning på barn- och ungdomsidrott. Enbart under år tre har Handslaget haft mer än 530 000 deltagare². En källa för ny kunskap och erfarenhet.

En grupp forskare inom samhälls- och idrottsvetenskap kommer att utvärdera Handslagets insatser utifrån 23 olika forskningsprojekt inom de fem målområdena och de effekter som erhållits under perioden. Riksidrottsförbundet har dessutom startat en intern utvärdering med liknande mål. Denna rapport tillhör den senast nämnda och begränsar sina granskningar och studier till Handslagets speciella insatser med inriktning integration och mångfald.

Fleråriga projekt i föreningar och förbund

Att idrotten skall vara öppen för alla som vill oavsett etnisk bakgrund, religion, ålder, kön, nationalitet, sexuell läggning eller fysiska och psykiska förutsättningar, går att läsa i idéprogrammet Idrotten vill. Faktorer som ålder, kön, etnicitet m.m. påverkar aktiva barn och ungdomars lust att idrotta.

Många idrottsföreningar har börjat oroa sig över en trend av ökat medlemsbortfall och svårigheter att rekrytera nya ledare samt att behålla unga medlemmar. Framför allt gäller det tonåringar i storstäderna. Idrottsforskarna talar också om att det inte huvudsakligen handlar om problem med nyrekryteringen i de yngre åldrarna, utan att alltför många slutar i tonåren. Flickor med utländsk bakgrund, framför allt flickor födda utanför Europa, utgör dock en grupp som idrottsrörelsen generellt har svårt att nå.

¹ Regeringsbeslut 17- 2004 06 03 – Disposition av medel från AB Svenska Spel. Justitiedepartementet.

² Rapport "Handslagets tredje år", sidan 5. Riksidrottsförbundet/SISU Idrottsutbildarna

Handslagets speciella insatser syftar till att testa idéer och nya metoder för att utveckla barn och ungdomsverksamhet i de miljöer där barn och ungdomar med utländsk bakgrund bor. En särskild betoning har lagts på att nå de grupper som inte spontant söker sig till idrottsföreningar och ungdomar vars idrottsintresse vaknat sent. Om man lär sig mer om vilka grupper idrottsrörelsen med sin nuvarande verksamhet har svårt att attrahera, vilka formella eller dolda hinder som finns för att nå dessa grupper och hur dessa hinder ska kunna övervinnas, kan man skapa förutsättningar för att öppna dörrarna för fler och behålla dem längre. Behovet av utveckling ser olika ut i olika idrotter.

Handslagets speciella insatser vill också med de olika projekten få varaktiga förändringar. Därför har de projekt som främjar nytänkande och utveckling uppmuntrats och förstärkts. Samverkan mellan idrottsföreningar och skola samt andra kommunala verksamheter och goda krafter i samhället anses vara en viktig garant för bestående förändringar.

Ett trettio tal projekt med inriktning mot integration och mångfald har fått Handslagets speciella insatser (ca 16 miljoner kronor) under denna fyraårsperiod. Några av dem har flyktingar och asylsökande som målgrupp (8 st.), andra har idrottande invandrartjejer (5 st.), samverkan idrott-skola-samhälle (12 st.) och ledarförsörjning (3 st.). Ca 60 % av dessa projekt kommer att vara avslutade vid utvärderingens brytpunkt augusti 2007.

Målgruppen Flyktingar och asylsökande

Projekt	Ansvarig	Beviljat medel (TKR)	Status
Integration med glädje	SISU Hälsingland	600	Avslutat
Idrott i flyktingförläggningar	SISU Örebro	255	Avslutat
Välkommen till Idrotten	Västerbottens Fotbollförbund	400	Avslutat
Integration m.h.a. idrott o musik	IFK Anderstorp	300	Avslutat
En förening för alla	Åseda IF	110	Avslutat
Samverkan Migrationsverket och idrotten i Hofors	Gästriklands Idrottsförbund	358	Avslutat
Välkommen till Alstermo IF!	Alstermo IF	343	Pågår
Anderstorp United	IFK Anderstorp	450	Pågår

Tabell 1: Målgruppen flyktingar och asylsökande.

Målgruppen består av flyktingfamiljer, ensamstående män och kvinnor samt ensamma barn och ungdomar. De väntar på besked från Migrationsverket om de får eller inte får stanna i Sverige. Det är en grupp som har traumatiska upplevelser från det land de kommer ifrån som ofta upplever en långt vänta på ett besked. Detta gör gruppen sårbar med oros känslor, sysslolöshet, utanförskap och många andra fysiska och psykiska påfrestningar. Gruppen förändras hela tiden, en del söker sig till andra orter, andra blir avvisade och tvungna av lämna landet, nya flyktingar kommer till förläggningen och det finns de som väljer att stanna kvar på orten när man har fått sitt uppehållstillstånd.

En liten del, främst barn i flyktingfamiljerna, tar själva kontakt med idrottsföreningarna och är aktiva i föreningens ungdomsverksamhet. Den största delen av målgruppen står dock fortfarande utanför föreningarnas normala verksamhet. Det är just dessa som motiverar en ansökan om medel som Handslagets speciella insatser behandlar och stödjer.

En av svårigheterna med denna målgrupp – har

vi redan sagt – är dess rörlighet. Vissa av flyktingarna får stanna, vissa måste lämna Sverige, nya kommer till. Ett projekt som utgår från denna verklighet måste anpassa sina mål till den. Även om man har deltagit i ett idrottsprojekt och tvingas att lämna Sverige tar man med sig – måste vi tro – en kunskap som kan utnyttas i en positiv upplevelse vart man än tar vägen i livet. De som stannar i Sverige ger föreningslivet ny kompetens – som medlemmar kan de dela det sociala kontaktnätet och uppleva den glädje och vänskap som folkrörelsen innebär.

Ur föreningens perspektiv är kontakten med målgruppen av stort betydelse. Dels innebär den en ny rekryteringsbas för de engagerade föreningarna, dels erbjuder den flyktingarnas barn en meningsfull fritid som kan underlätta deras integration i det svenska samhället. Flyktingarnas barn och ungdomar, särskilt flickor, är välkomna som medlemmar och idrottsutövare i föreningen, ungdomar även som idrottsledare. De vuxnas engagemang är viktigt i dubbel bemärkelse; som framtida frivilliga medarbetare inom föreningslivet och som stöd för sina egna och andras barn.

Idrottsaktiviteter är ett beprövat medel för att förena folk med olika kulturell och etnisk bakgrund. Exempel på dessa aktiviteter är: organiserade träningar enligt flyktingarnas individuella önskemål, integrerade aktiviteter i idrottsföreningens lokaler; studiebesök till matcher och träningar, besök hos olika idrottsföreningar m.m.

Kombinerar man idrottsliga, friluftsförande och kulturella aktiviteter vinner man minst tre viktiga mål:

- fysiskt aktivera deltagarna
- motverka deras sysslolöshet
- öka deras fysiska och psykiska välbefinnande.

Med andra ord, idrotten kan erbjuda asylsökandes barn en bättre tillvaro och ett konstruktivt fritidsliv under tiden deras asylärende behandlas.

Hur heltäckande kan ett idrottsprojekt vara?

Det finns även en annan dimension i själva projektarbetet med flyktingar, nämligen det mänskliga. Bakom varje flyktings personliga upplevelse gömmer sig ofta en tragedi som känslomässigt kan beröra en projektledare eller de som kommer i kontakt med flyktingarna.

”De asylsökandes livssituation är unik och skiljer sig markant jämfört med de livsbetingelser som svenska medborgare har” (Projektet Välkommen till idrotten, Skellefteå).

I vissa idrottsprojekt har man använt sina begränsade resurser till att hantera denna mänskliga dimension genom att till exempel erbjuda flyktingarna hjälp med att lösa vardagssysslor som post- alternativt bankärenden, skriva brev eller ägna sig åt något som liknar samtalsterapi. Man kan utan minsta tvekan hjälpa en person att lösa dessa vardagsfrågor, trösta dem, uppmuntra dem, lyssna på dem och även bli vänner med dem. Men omhändertagande och personligt stöd till personer som ofta befinner sig i en krissituation kan om projektledaren inte har kompetens ge upphov till andra problem, som frustration och dålig samvete.

En alternativ lösning kan vara att söka stöd hos samarbetspartners – exempelvis Röda Korset, Svenska Kyrkan mm. Projektledaren får mer tid med att arbeta med det som han/hon är utbildad till och duktig på, nämligen idrotten. Flyktingen får ett kvalificerat stöd från bägge parterna.

Detta gäller även kontakterna med målgruppen när de deltar i språkundervisning, Svenska för invandrare (Sfi), som en del i ett idrottsprojekt. Det finns minst två fördelar då, de vuxna tar gärna emot information om den svenska idrottsrörelsen och det går bra att erbjuda idrott och motion till kursdeltagarna. Att kombinera till exempel motion och simning med språkundervisning har visat sig vara ett framgångsrikt koncept som gagnar både en deltagares språkutveckling och hälsa.

Tre exempel

Åtta projekt med målgrupp flyktingar och asylsökande beviljades Handslagets ekonomiskt stöd för att pröva nya arbetsmodeller. I stort sätt är modellerna olika, men deras målsättningar och samarbetspartner är likartade.

Integration med hjälp av idrott och musik.

Skellefteå, IFK Anderstorp – tre-årigt projekt 2005–2007

Detta projekt startade med en förstudie, ett försök att fånga upp skolungdomarnas intresse för att delta i ett idrottsprojekt. Ett 50-tal ungdomar från Skellefteå och Anderstorps 27 olika etniciteter och 22 olika länder, med eller utan uppehållstillstånd, kom till första träffen. Tre aktiviteter valdes utifrån deltagarnas egna intressen: fotbollsträning, simning för kvinnor och gitarrlektioner. Utbudet utökades senare med basket, styrketräning och måleri, vilket resulterade i fler nya deltagare. Aktiviteterna kombinerades med teaterbesök, grillfester, deltagande i olika tävlingar m.m.

Syftet med projektet var att ge asylsökande och invandrare en rikare fritid och en möjlighet till integration i Skellefteås samhälle och föreningsliv. Delmålen var att aktivera deltagarna, bygga och medverka i kontaktnät, presentera Skellefteås kultur- och föreningsliv samt att ge individuellt stöd till deltagarna. Dessa mål och delmål var tänkta att ske i samverkan med kommunen, Migrationsverket, Simon IF och Mångkulturellt forum.

Målgruppen var skolbarn och gymnasieungdomar, ungdomar boende på grupphemmen, äldre ungdomar upp till 26 år samt vuxna personer.

Resultat

Projektet har varit väldigt givande på många sätt, anser de projektansvariga. Många av de skolbarn som till exempel valde fotboll är nu integrerade i föreningen. Kontakter som

tagits under projektet har lett till ett samarbete mellan IFK Anderstorp och Simon IF:s seniorlag i fotboll. IFK Anderstorp har fått tränare och ledare till ungdomslagen, Simon IF har fått ett eget kansli och en egen hemmaplan. En grupp tjejer och kvinnor i olika åldrar som ville bada själva startade en kvinnozimgrupp. Prova-på-verksamhet med olika musikinstrument ordnades i samverkan med Musik på E Fyran.

Handslaget har beslutat att bevilja ekonomiskt stöd under ytterligare två år till detta projekt. Projektledningen ser inte någon anledning att ändra på de grundläggande principer som prövades under det första året. Det kommer att bli en fördjupning i arbetet med de etablerade grupperna och valda aktiviteterna, men man kommer att vara öppen för fler aktiviteter med tanke på de nya flyktingar och asylsökande som kommit till Skellefteå. Större satsningar på kvinnor och flickor kommer också att göras. Projektet byter namn till Anderstorp United.

Kommentarer

Projektet Anderstorp United är fortfarande igång och ej avslutat.

”Ovärderligt erfarenhet i hur man planerar, utför och slutför ett projekt i denna storlek”.

”I det stora hela känner vi oss väldigt nöjda med projektets genomförande” menar projektledarna.

De har haft framgångar, på flera sätt. De har, till exempel, lärt sig mer om integrationsarbete i kombination med idrott. Flera etniciteter i grupperna har gjort arbetet komplicerat, vilket har krävt speciella kunskaper av projektledarna och framför allt en flexibilitet i organisationen. Att få med projektdeltagare och engagera dem i olika planerade aktiviteter har däremot inte varit en svår uppgift, problemen har varit andra: Brister på tider i simbassänger och idrottsanläggningar samt att hitta nya ledare till motiverade deltagare. Projektledaren har insett att det kan bli komplicerat och svårt att genomföra ett projekt när allt har utgått ifrån deltagarnas individuella behov och byggt på

individuellt och grupparbete.

Projektet har en arbetsgrupp som löpande granskar verksamheten och ändrar planerna allteftersom, vilket är positivt. Exempelvis att ta bort målgruppens åldersgräns för att fler skall kunna vara med, att inte anlita tolk, att välja särskilda satsningar för flickor och kvinnor, att utöka samarbete med andra organisationer i samhället m.m.

I lägesrapporten finns inga kommentarer om Skellefteå kommun eller Migrationsverket som samarbetspartners. Det ligger i myndigheternas roll och intresse att arbeta för att skapa förutsättningar för integration av nyanlända personer. Projektet Anderstorp United har fått uppmärksamhet i media och deltagarnas röster synliggjorts. En oberoende rapport önskas.

Idrott i flyktingförläggningar. Örebro, SISU Idrottsutbildarna – tvåårigt projekt 2004–2005

Syftet med projektet var dels att stimulera de boende i Hallsbergs, Laxås, Linderbergs och Örebros flyktingförläggningar till idrottande och ledarutbildning, dels att bidra till deras integration och fysiska och psykiska välbefinnande.

Målgruppen var barn, ungdomar och deras föräldrar men också de på orten verksamma idrottsföreningarna (ett 40-tal).

Projektansvariga gav medverkande idrottsföreningar ansvar att ordna prova-på-aktiviteter i idrottsskolemodell och uppsökande verksamhet. Genom att barn och ungdomar från målgruppen deltog i projektet skulle deras framförda synpunkter och önskemål förverkligas. De vuxna stimulerades till att bli ledare med hjälp av en ledarutbildning. SISU:s egen insats skedde i form av projektledning samt stöd till idrottsföreningarna på de fyra orterna.

En projektplan med bland annat kvantitativt

mål för varje verksamhetsår skapades. I denna plan fanns beräkningar för en årlig uppsökande verksamhet, prova-på-verksamhet, ett antal idrotter, ett antal deltagande barn, ungdomar och idrottsföreningar samt planerade ledarutbildningar.

Resultat

Rapporten från 2004 är innehållsmässigt en upprepning av projektansökan med följande slutkommentar: *"Projektplanen har i dess intentioner kunnat följas"*. I slutredovisningen 2005, efter två års verksamhet är kommentaren *"Projektplanen har i dess intentioner inte kunnat följas"*. Orsaken till detta resultat påstås finnas hos flyktingförläggningarnas stelbenta form och att flera av flyktingförläggningarna under projekttiden har avvecklats.

Kommentarer

I projektansökan står: *"vi har erfarenhet av att aktivt arbeta i flyktingförläggningar ..."*, *"Vi önskar med dessa erfarenheter som grund fördjupa detta arbete under fyra år ..."* Resultatet står i kontrast till dessa påståenden.

Projektredovisningen nämner ingenting om antalet deltagande barn, ungdomar och vuxna, ingenting om de planerade ledarutbildningarna, hur de 40-tal verksamma idrottsföreningarna har tagit emot detta projekt eller hur samverkan mellan idrottsföreningarna har fungerat.

Projektresultatet borde ha granskats djupt och helst på ett självkritiskt sätt, så att man kommit fram till positiva och negativa erfarenheter från målgrupper, samverkan och de ansvarigas kompetens. Den organisation som byggts upp borde också ha varit föremål för en granskning, liksom inte minst projektets upplägg.

Samverkan migrationsverket och idrotten i Hofors. Hofors, Gästriklands Idrottsförbund – ettårigt projekt 2005

Projektiden grundade sig på en förstudie att erbjuda asylsökande barn i åldern 7 till 20 år ett rikt utbud av fritids- och idrottsaktiviteter med lokal förankring i Hofors kommun. Etablerade ledare från de ca 135 föreningarna erbjöds att organisera, genomföra och leda idrotts- och andra sorters aktiviteter för barn i Hofors. Projektorganisationen skulle visa stor flexibilitet och barnen skulle vara med oavsett kunskap eller fysiska förutsättningar.

Verksamhetsiden förankrades hos Migrationsverket, föreningslivet och kommunen i Hofors. Utbudet av aktiviteter bestod av många idrotter, friluftsförande och kulturella aktiviteter. Vid projektstarten fanns även en garanterad tillgång till en samlingslokal och flera anläggningar.

Målgruppen bestod av omkring hundra barn av ett tiotal olika nationaliteter som bott i Sverige i cirka ett år. Även deras föräldrar och andra vuxna personer var välkomna som deltagare.

Målet var dels att erbjuda asylsökande barn en meningsfull fritid och bra livskvalité, dels att ge de medverkande föreningarna och ledarna ökade kunskaper om andra kulturer och förståelse för invandrares situation.

Projektplanen innehåller en lista med kvalitativa respektive kvantitativa mål. Bland annat en idrottsledarutbildning för de asylsökande, en speciellt anpassad utbildning för ledarna och en beredskapsplan för fortsatta aktiviteter efter projektens slut.

Resultat

En känd idrottsledare med tidigare koppling till Migrationsverket anställdes som projektledare. I styrgruppen fanns företrädare från Migrationsverket, föreningslivet, kommunen, idrottsförbundet och SISU Idrotts-

utbildarna.

Fotboll (87 aktiviteter med mellan 15 och 30 personer närvarande), simning (14 aktiviteter med 30–60 deltagare), basket (15 träffar och ett 20-tal deltagare) och även ridning (ett upptaktsmöte med 50 deltagare) var populärast. Fiske var också en mycket uppskattad aktivitet.

Flera föreningar har fått nya medlemmar och rapporten talar om en positiv samverkan med andra aktörer, exempelvis Svenska kyrkan. Däremot var efterfrågan på utbildning inte så stor, enbart fem deltagare. Bristande språkkunskaper kan vara den bakomliggande orsaken.

Kommentarer

Projektet är nu avslutat. Det blev ingen fortsättning på aktiviteterna från projektet i föreningarnas normala verksamhet. Projekttiden var för kort och en förankring i föreningslivet tar sin tid. Kommunen och Migrationsverket var positiva till projektet, men verket hade inget ansvar för att samordna och genomföra fritidsverksamhet för asylsökande.

Kontakten med målgruppen skapade blandade känslor, särskilt bland vissa idrottsföreningar. Man tröttnade på det främmande beteendet hos de asylsökande personerna, exempelvis förekomsten av rök i duschen, alkohol i bastun, svårigheter att passa tider i simhallen m.m. En annan svårighet för projektledaren var att låna utrustning till prova-på-verksamheten. Det är lättare att anordna idrotter som inte kräver dyra eller avancerade utrustningar som fotboll, basket och simning.

”Det har varit vissa problem med att få asylsökande att berätta om sina intressen”. ”Man blandade ihop projektet med Migrationsverket”.

Bra kunskap, med tanke på att ett av projektets mål var att öka kunskaperna om andra kulturer och förståelsen för de asylsökandes situation. Men man kan fråga sig hur lämpligt det är att använda intervjuer som teknik för att nå asylsökande. Det är inte bara fråga om språkkunskaper, intervjuer och samtal är det som

myndigheterna använder sig av för att samla information som grund för ett beslut om ett asylärende.

Slutsatser och lärdomar

Sex av de åtta projekt som har haft flyktingar och asylsökande som målgrupp är redan avslutade. Det finns redovisade viktiga framsteg och lärdomar att hämta från dessa projekt, men inga bestående trendbrott. Det har bara gått fyra år sedan Handslagets speciella insatser startade, en relativt kort tid för att kunna tala om hållbara förändringar. Man får komma ihåg att arbete med flyktingar och asylsökande kräver särskilda kunskaper och förutsättningar³ och att denna fråga inte ingår i en idrottsförenings ordinarie verksamhet, även om frågorna är av stor betydelse för idrottsutvecklingen.

Vilka formella eller dolda hinder har funnits för att nå dessa grupper och hur skall dessa hinder kunna övervinnas? Angående målgruppen flyktingar och asylsökande, är den främsta anledningen gruppens rörlighet och ständiga förändring. Den andra är projektets begränsningar i tid och resurser. Integration, liksom arbete med folkhälsa, kräver långsiktighet och engagemang från flera håll i det lokala samhället. Den tredje anledningen är kommunikationsbarriärer språk- och kulturmässigt, det är svårt att identifiera målgruppens egna behov och önskemål.

De möjligheter som de asylsökandes barn och ungdomar fick för att motionera och umgås under ordnade föreningsformer har bidragit till barnens och ungdomarnas välmående, både fysiskt och psykisk, under deras väntetid. Även om detta välmående är tillfälligt och sker under tiden de deltar i projektet.

Idrottsföreningarna har testat olika vägar för att nå målgruppen och i de flesta fall har de lyckats. En betydelsefull grupp barn och ungdomar, deras föräldrar och andra vuxna har deltagit i projektet. Problemet är dels att behålla dessa nya barn och ungdomar efter projektets

slut, dels att utveckla dem till positiva förebilder. Man talar om framgångar beträffande antal deltagare, men är mindre optimistisk beträffande antalet nya idrottsutövare under föreningarnas regi. En av de identifierade faktorerna är ledarbrist. Hur väl förbereda är egentligen idrottsföreningarna för att ta emot nya medlemmar från dessa grupper?

Samarbetet med Migrationsverket har varit både bra och dåligt, beroende på vad man har förväntat sig av myndigheten. Migrationsverket är exempelvis bra när det handlar om att få fram statistisk information om en målgrupp, sprida information om projektet, skapa kontakt med de boende i flyktingförläggning eller annat boendeform. Men de tar inget ansvar för att samordna och genomföra fritidsverksamhet för asylsökande.

Märkligt nog har en effektivisering i hanteringen av flyktingarnas ärende inneburit att projekt har drabbats på ett negativt sätt; barnunderlaget minskar, asylsökande flyttar från förläggningen m.m.

³ Speciella insatser inom Handslaget satsar särskilt på projekt som visar hur idrotten kan behålla och öppna dörrar för ungdomar i 13-20 års ålder. Några projekt som har haft flyktingar och asylsökande som målgrupp har haft ungdomar upp till 26 år och aktiviteter för vuxna personer.

Målgruppen idrottande invandrarflickor

Projekt	Ansvarig	Beviljat medel (TKR)	Status
Tjejidrott i invandramiljöer	SISU Örebro	255	Avslutat
Flernationellt idrottsprojekt för att främja integration	Syrianska IF Kerburan	500	Avslutat
Invandrantjejers idrottande	Syrianska FC i Södertälje	400	Avslutat
En chans för alla	Sport Dans Klubb Halmstad	230	Uppskov
Öka icke idrottande tonårstjejers idrotts habitus	SISU Örebro	800	Pågår

Tabell 2: Målgruppen idrottande invandrarflickor.

Satsningarna på flickidrotten har uppmärksamats i Handslaget. Delvis genom att man har stött projekt vars mål varit att få tillbaka de flickor som har lämnat idrotten, delvis för de projekt som velat utveckla och pröva nya modeller/arbetsformer för att nå idrottsaktiva flickor som står utanför föreningslivet.

Idrottsforskarna talar om en trend, att både pojkar och flickor lämnar idrotten vid tonårstiden. Trots att deras skäl är ungefär detsamma, de har tappat intresset, är antalet flickor som lämnar idrotten större än pojkarna. Flickorna anger ett annat viktigt skäl, att de inte har råd att fortsätta idrotta.

Flickor med utländsk bakgrund, särskilt de som kommer från länder utanför Europa⁴, har ytterligare skäl för att lämna idrotten eller att överhuvudtaget inte delta. Handslagets spe-

4 "Även om vi ser på medlemmarnas etniska bakgrund är skillnaderna större bland flickorna än bland pojkarna. En undersökning gjord 2002 visar att pojkar med invandrarbakgrund till och med tränar och tävlar i en idrottsförening i större utsträckning än pojkar i allmänhet medan förhållandet för flickorna är det omvända. Allra minst är idrottande bland flickor födda utanför Europa". Riksidrottsförbundet, Ett handslag med idrotten, Bakgrund och plan för genomförande av år ett. Sidan 5. Intern dokument RF874/03:25

ciella insatser stödjer och välkomnar de projekt som har invandrarflickors idrottande som målgrupp och som dessutom kan ge ökad kunskap om de formella och informella hinder som står i väg för deras deltagande i någon idrott. Vad finns det för bakomliggande faktorer, utöver de som är kända⁵, som gör målgruppen svår att nå eller gör så att flickorna inte spontan söker sig till idrottsföreningarna?

Med dessa speciella insatser inom Handslaget vill man stimulera idrottsföreningarnas insatser för att nå idrottsaktiva flickor med utländsk bakgrund som står utanför idrottslivet, få tillbaka de flickor som har lämnat idrotten och se till att fler stannar kvar längre inom den organiserade idrottsverksamheten. Idrottsföreningarna uppmanas till nytänkandet och anpassning av aktiviteter efter flickornas livssituation och villkor.

Fem projekt har fått stöd från Handslaget, tre av dem är redan avslutade och presenteras härmed i korthet. Målen med dessa projekt var utmanande och talar för sig själva: ett projekt ville stimulera till idrottande och idrottsledarskap i flickornas närmiljö; ett annat ville starta ett flicklag i fotboll med flickor från flera nationaliteter. För att göra idrotten attraktivare ville ett projekt blanda idrott och kvällar med dans, musik, film, utflykt m.m. Ett tredje projekt har haft som mål att syrianska flickor ska få spela fotboll utan att bryta mot sin tradition. Projektet ville ha flickornas föräldrar med och organiserade satsningar som kan bidra till attitydförändringar. Det finns ett projekt som ville använda dans för att locka invandrarflickor som medlemmar och på det här sättet integrera dem med den svenska kulturen. Slutligen, presenterar vi ett projekt vars mål varit att 600 tonårsflickor skulle finna sin väg in eller tillbaka till ett idrottande.

Tjejidrott i invandramiljöer.

5 Bland de redan kända faktorerna kan nämnas här familjernas sociala och ekonomiska situation, en djup liggande manligt tradition inom stora delar av idrottsrörelsen, i många idrotter sker en upptrappning av kraven i takt med stigande ålder, regelbundna träningar gör idrotten inte längre attraktiv, kulturella värderingar som påverkar familjestrukturer och rollfördelningen mm.

Örebro, SISU Idrottsutbildarna – tvåårigt projekt 2004/05–2005/06

Syftet med projektet var att genom närvaro i invandramiljöer stimulera tjejer med invandrarbakgrund till idrottande och idrottsledarskap. Den primära målgruppen var tjejer i fyra invandramiljöer och den sekundära målgruppen ett trettiotal idrotts- och invandrarföreningar.

Idrottsaktiviteterna utformades utifrån deltagarnas framförda synpunkter och önskemål, inklusive nya tjejaktiviteter och tjejidrotter som växt fram i deras miljöer. I projektplanen ingick även stöd till skapande av mångkulturella mötesplatser samt att stimulera till bildandet av nya föreningar och ledarutbildningar för tjejer.

Resultat

Delrapporten för projektets första år innehåller följande bedömning:

”Projektplanen har kunnat följas, satsningen med dess metodik har fallit mycket väl ut”

Slutrapporten innehåller samma bedömning med följande komplettering *”Mycket av de uppstartade aktiviteterna har övergått i ordinarie verksamhet”*.

Kommentarer

Projektredovisningen använder sig av luddiga formuleringar beträffande antalet deltagande invandrantjejer och de planerade ledarutbildningarna för tjejer. Flera av projektets mål är inte redovisade: Hur många nya föreningar bildades under projekttiden? Hur många nya idrottsledare utbildades? Hur blev det med de *”nya tjejaktiviteter och nya tjejidrotter som växte fram i invandramiljöerna”*? Hur har 30-talet verksamma idrotts- och invandrarföreningar tagit emot detta projekt? Hur har samverkan mellan idrottsföreningarna fungerat? Vilket underlag fanns det för att,

efter de 14 månader som detta projekt varade, kunna förstå att *”invandramiljöer har genom idrotts- och kulturaktiviteter blivit mångkulturella mötesplatser”*. Vad innebär *”Mycket av de uppstartade aktiviteterna har övergått i ordinarie verksamhet”* m.m.

Med stöd av dessa bristfalliga rapporter blir det svårt att godkänna projektets slutsatser, nämligen *”projektplanen har kunnat följas”* samt *”satsningen med dess metodik har fallit mycket väl ut”*.

Flernationellt idrottsprojekt för att främja integration. Västerås, Syrianska Idrottsföreningen Kerburan – tvåårigt projekt 05/06–06/07

Syrianska IF Kerburan är sedan 1993 en självständig idrottsförening. Tidigare var de en fotbollssektion och en del av Syrianska Kulturföreningen Västerås. Kerburan är namnet på en by i sydöstra Turkiet varifrån de flesta kristna syrianerna i Västerås kommer.

Idrottsföreningen satsar målmedvetet på ungdomsverksamhet och har sedan bildandet fungerat som en plantskola i Västmanland. Idag har klubben drygt 100 registrerade pojkar mellan 7 och 18 år.

Klubben premierades som Årets idrottsklubb 2003 av Västerås Idrottsallians och projektledaren fick utmärkelsen Hajans Minne år 2006 av Västmanlands Fotbollförbund.

Resultat

När detta projekt avslutades bestämde sig Syrianska IF Kerburan för att redovisa hela klubbens verksamhet. Det vill säga klubbens insatser i: ett EU/ABF-projekt för långtidsarbetslösa; ett Petterbergsprojekt för trygghet och trivsel i bostadsområdet samt ett ungdomsprojekt i samarbete med Polis och Skola i brottsförebyggande syfte. Den idrottsliga delen består av tre olika projekt: Vänföreningsprojektet mellan Syrianska IF, Skiljebo SK

och Lahtis i Finland; Projekt Kulan, en allaktivitetsplan för spontanidrott samt Handslagets integrationsprojekt för flickors idrottande.

Syrianska IF är med i ett omfattande nätverk med viktiga kontakter inom skola, sociala myndigheter och ett bostadsbolag. Samarbetet underlättar kontakterna mellan klubben och idrottsintresserade barn och ungdomar samt möjliggör gemensamma lösningar av viktiga frågor. Till exempel tillgång till skolans idrottslokaler, medverkan i skolans idrottsprogram och kampen för en konstgräsplan vid skolan. Samarbetet har också betytt att skolan, socialmyndigheterna och andra arbetar tillsammans för att hjälpa ungdomar på flera plan. Här går idrott och integration hand i hand.

Handslagets speciella insatser gav Syrianska IF tillfälle att få en damtränare, den första i föreningens 30-åriga historia och ett damlag med 24 spelare, vilket är anmält till seriespel 2007. Damlaget är resultatet av ett väl genomtänkt arbete med flickor med olika bakgrund och religionstillhörighet, bland annat helgöppet för flickor, fotbollsskola, skolsamarbete och ungdomsprojekt. Det viktigaste var att skapa en spännande och lockande miljö för tjejer samt blanda det idrottsliga med en bred social verksamhet.

Kommentarer

Syrianska IF Kerburan har lyckats skapa ett brett socialt nätverk, utökat antalet medlemmar med ungefär 30 per år och har utökat antalet nationaliteter bland förenings medlemmar. Framförallt har man lyckats att få igång ett flicklag. I deras metod ingick utbildning och föreläsningar för föräldrar och ledare. Men också sociala aktiviteter riktade mot barn och ungdomar, pojkar och flickor, inklusive de som var på väg till att hamna i riskzonen. En känd idrottsprofil var ofta med som mentor och förebild.

Invandrartjejers idrottande. Södertälje, Syrianska FC – tvåårigt

projekt 2005/06–2006/07

Detta projekt har genomförts i ett område med en dominerande Mellanösterntradition med bland annat syrianer, syrier och irakier. En av dessa traditioner är synen på flickors och kvinnors roll, att det inte passar tjejer att spela fotboll. Flickorna känner att de lever i två helt olika kulturer med olika normer och värderingar. Konsekvenserna är att detta dels påverkar deras hälsa negativt, dels försvårar deras integration i det svenska samhället.

Därför vände sig detta projekt i första hand till flickor, oavsett nationalitet, från sex år och uppåt. I andra hand vände det sig till flickor med invandrarbakgrund och i tredje hand till föräldrar med samma bakgrund. Syrianska FC ville, tillsammans med alla dessa målgrupper, ta upp kampen för invandrarflickornas rätt att spela fotboll utan att bryta mot sin tradition. De ville bidra till attitydförändringar och en ökad integration för flickorna i målgruppen.

Projektet har arbetat utifrån en trädmodell i fyra steg som grundar sig på utbildningar och attitydförändringar:

- Roten (bygga på nya kunskaper och diskussioner mellan föräldrar och ungdomar som kan påverka traditionen)
- Stommen (locka flickorna till att spela fotboll)
- Grenar (utöka ungdomsverksamheten för flickor och skapa klubbkänsla som fler flickor lockas till)
- Överlevnad (underhålla trädet så att man har kvar det i flera år framöver)

Resultat – Första året

Att få kontakt med målgruppen har inte varit något större problem, men att väcka intresse hos gruppen har tagit upp mer energi än den projektet från början räknade med. Kontakterna med präst och kyrka gav resultat, prästen uppmuntrade församlingens föräldrar att skicka sina döttrar till fotbollen och dess aktiviteter.

Attityden hos föräldrarna må inte vara helt förändrad, men den är påverkad. Många föräldrar ser projektet som något tillfälligt och därför kan den påverkade åsikten också vara av tillfällig art. Mer tid och arbete behövs.

Delmålet, att ha mellan 30 och 50 flickor under år ett har projektet lyckats uppnå väldigt bra. I dagsläget finns 45 tjejer som ingår bland Syrianska FC:s spelande medlemmar. Utbildningarna som kombinerades med deltagande av några utvalda Syrianska A-lagspelare har varit väldigt givande och ett stort stöd för tjejerna.

Man skapade även samhörighet och grupp-känsla bland tjejerna genom att de själva fick designa och trycka sina egna träningskläder.

Kommentarer

Grundarbetet är satt. Projektet bör inte ta slut så snart. Intressant modell och tillvägagångs-sätt. Absolut inte orealistiskt bara tidskrävande, alltså förutsätter flerårsarbete innan man ser på fruktbart resultat. Det finns en grupp tjejer som spelar och tränar regelbundet. Andra tjejer och kvinnor börja synas på hemmamatcher. Föreningen ses nu som en öppen klubb för alla.

Slutsatser och lärdomar

Fem projekt har satsat på tjejidrotten, två av dessa är fortfarande igång och ej avslutade. Av de tre som är avslutade är ett projekt – Tjejidrott i invandarmiljöer – inte med i granskningen. Den främsta anledningen är den bristfälliga redovisningen, det går helt enkel inte att ta reda på hur projektet har fallit ut. Kvar blir två projekt som har initierats av två idrottsföreningar (i Södertälje och Västerås). Dessa hade viljan, några tankar och ville pröva nya metoder för att nå flickor med utländsk bakgrund som stod utanför föreningslivet.

Dessa två metoder må ha varit tidskrävande, men absolut inte orealistiska. Det handlar om en medveten strategi som innehåller viktiga

nycklar för att hantera tjejidrottande på ett lovande sätt. För att få fram budskapet arbetade man på två olika fronter, tjejerna och dess föräldrar. Strategin hade därför långsiktiga respektive kortsiktiga mål och olika planer för att uppnå dem.

De långsiktiga målen var riktade mot flickornas föräldrar och strävade efter attitydförändringar⁶. Medlen som användes var kyrkan och dess påverkan, föreläsningar och en utbildning som föreningen ordnade. De kortsiktiga målen var riktade mot de flickor, oavsett nationalitet och religionstillhörighet, som var idrottsintresserade och inte tillhör någon idrottsförening. Delmålen var att skapa nya traditioner och förebilder genom att bilda ett tjejlag och få en damtränare. Medlen som användes var helg-aktiviteter med musik, dans, träningar m.m. Tjejerna har själva designat och sytt sina träningskläder, vilket hjälpte till att skapa klubb-känsla och samhörighet. Att bilda ett tjejlag med tjejer av olika nationalitet var ett sätt att avdramatisera frågan om tjejidrott. Modellen kräver, som många andra inom Handslagets speciella insatser, långsiktig finansiering och därmed kontinuitet.

Behöver idrottsföreningar ha särskilda strategier för att nå idrottsintresserade flickor som tillhör olika etniciteter och kulturella bakgrund? Oavsett hur man svarar på frågan det krävs en objektiv beskrivning av målgruppen.

Den bild av invandrarflickor som förekommer i projektansökningarna är ofta förvrängd och orättvis. Denna bild, liksom ämnet integration i stort, förknippas eller diskuteras i termer av problem där idrottsföreningarna ser sig själva som ägare till lösningarna, att befria målgruppen från patriarkaliska normer och värderingar. Några citat ur projektansökningar:

- Målet är *"Att få dessa ungdomar att komma med i föreningen och genom det integrera dem i det svenska samhället och förenings-*

⁶ Målgruppen består av syrianska, assyriska och irakiska familjer, dess struktur och värderingar. Familjerna bor i Södertälje och Västerås.

livet. Att deltagarna skall lära sig dans, etik och moral och höja den sociala kompetensen för dem genom detta och samtidigt kan vi bygga upp deras självförtroende genom dans, få dem att våga dansa utan droger vilket gör att de blir säkrare när de kommer ut på dansställena och förhoppningsvis låter bli att ta droger. Att också få invandrarflickor att komma ut i föreningslivet”⁷

- *”De är idrottsintresserade, de vill vara med, men...” ”Många föräldrar tillåter inte sina flickor att åka någonstans”⁸*
- *”Föräldrarna är helt emot kontakt med det motsatta könet”*
- *”Tonårsflickorna i målgruppen har ett lågt idrotts habitus”⁹ m.m.*

Frågan är, hur representativ är denna generaliserande bild av flickorna?

Om bilden är sådan blir projektåtgärderna av följande karaktär:

- bygga upp flickornas självförtroende (med dans, till exempel),
- höja deras sociala kompetens (med bland annat utbildning i etik och moral),
- integrera dem i den svenska kulturen och föreningslivet m.m.

Schablonmässiga uppfattningar blir sällan en stabil grund för att bygga upp och utveckla ett idrottsprojekt. Frågan om etnicitet och flickidrott bör avdramatiserad samtidigt som kunskaper och insyn i olika kulturer och etniska beteenden, ur idrottsperspektiv bör öka markant.

⁷ ”En chans för alla” Projektansökan, SDK Laxbuggarna Halmstad

⁸ Idem, ”En chans för alla”

⁹ ”Öka icke idrottande tonårstjevers idrotts habitus” Projektansökan, SISU Idrottsutbildarna, Örebro

Målgruppen Idrott, skola och samhälle

Projekt	Ansvarig	Beviljat medel (TKR)	Status
En plats för alla	Kaisho Budoklubb	430	Avslutat
Idrotten och etik, projekt för ökad integration	Stockholms Boxningsförbund Narva Boxningssklubb	680	Avslutat
Idrott Skola Samhälle	MBBK Angered	430	Avslutat
Förening – utan gränser	Skåneidrotten	600	Avslutat
Gränslös idrott	Stockholms Fotbollsförbund	1000	Pågår
Projekt Nacksta	SISU Västernorrland	400	Pågår
Vinteridrott och integration	Selånger Sportklubb Bandy	460	Pågår
IK ISI Integration genom sport och idrott	Landskrona Idrottsförenings Samorganisation	500	Avslutat
Fisksätra Aktivitetscentrum	Saltsjöbadens IF	600	Pågår
Icke föreningsaktiva ungdomar till föreningslivet	Hallands Idrottsförbund	450	Pågår
Fotbollsfrita	IF Sylvia	200	Pågår
Dream Action Day	Svenska Skidförbundet	1000	Pågår

Tabell 3: Målgruppen idrott, skola och samhälle.

Riksidrottsförbundet gav inför Handslagets första år medvetet förbunden stor frihet att självständigt lägga upp sina planer och göra egna prioriteringar inom ramen för de fem angivna områdena. Skolområdet var under år ett högt prioriterat jämfört med övriga områden¹⁰. Under år två infördes vissa begränsningar: Man begränsade möjligheten att söka bidrag under rubriken Speciella insatser till projekt av övergripande och större karaktär. Tre krav fastställdes då, (1) utveckla/pröva nya metoder och modeller (2) samverka av flera olika idrotter ev. inom samma förening och (3) verksamheten genomförs lokalt¹¹.

¹⁰ Handslagsplan År 2, sid.2 RS 2004-04-20

¹¹ Handslagsplan År 2, sid.3 RS 2004-04-20

Föreningar fick från och med Handslagets andra år söka stöd för speciella insatser genom specialidrottsförbunden och distriktsidrottsförbunden. Utöver det fördelar också RF och SISU Idrottsutbildarna stöd till tre speciellt utvalda områden. Tolv nya projekt fick sammanlagt 6,7 miljoner kronor från Handslagets disponibla medel under år två, tre och fyra. Av dessa är sex redan avslutade, resterande kommer att bli klara i slutet av 2007 respektive 2008. Ett urval av dem presenteras i korthet nedan.

Vinteridrott och integration. Sundsvall, Selånger Sportklubb Bandy – tvåårigt projekt, vintersäsongen 2005/2006 respektive 2006/2007

Utgångspunkten för detta projekt var dels att de klubbar som utövar vinteridrott i Sverige behöver tillväxt och dels att det är en stor brist att våra vinteridrotter inte får ta del av den etniska mångfald som håller på att växa fram i Sverige. Frågan var hur en förändring rent praktisk skulle gå till. Det fanns ingen tradition för vintersport inom målgruppen och de hade inga förebilder, till och med utrustningen kunde upplevas som ett hinder av dem.

Selånger SKB i Sundsvall trodde att bandy skulle kunna vara en passande pilotsport för nya svenskar. De ville därför under ett par vintersäsonger pröva metoder på lokal nivå för att intressera 5–8-åriga barn med utländsk bakgrund (skridskoskolan) och unga från andra länder (bandyskolor och spel) att vara med som deltagare. Pilotprojektet hämtade sin inspiration från ett liknande och tidigare försökt, som hette Bandy för alla, kul, nära och gratis. I samverkan ingick barnomsorg, skola och fritidshem.

Klubben tror på ett trendbrott inom vinteridrotten och att det om tio år kommer att finnas många nya svenskar som ser utövning av vinteridrotten som något naturligt. Arvo-

derade ungdomar med utländsk bakgrund erbjöds ledarutbildning och fick uppgiften att engagera barnen och deras föräldrar och andra vuxna i klubbarbetet. Arvoderade ungdomar skulle komplettera bandyinstruktörers reguljära besök i skolklasserna och tillsammans skulle de erbjuda eleverna att få prova på att spela bandy. Idén var att efter en säsong av prova-på och träningar kunna lotsa över intresserade barn till klubben ordinarie träning.

Resultat

Detta projekt är igång och ej avslutat. En stor del av det första året gick åt till kartläggning och kontaktbyggande med lovande resultat. Andra satsningar var att besöka skolor och informera om bandy och om projektet, men också att söka efter blivande deltagare respektive arvoderade medhjälpare. Resultatet blev idrottslektioner med skridskoåkning i tio skolor och sex ungdomar som fick en kort ledarutbildning som därefter har jobbat som bandylärare. Dessutom har man genomfört skridsko-disko för alla barn, en svensk vinterdag för vuxna invandrare och anordnat en skridskodag för asylbarn boende i Nacksta i mellandagarna.

"Antalet deltagare var så oöverstigligt stort att vi inte kunde följa upp hur många invandrare som verkligen kom" (projektledare)

Projektledningen är nöjd med genomförandet hittills. Första året bjöd på intressanta lärdomar och tankeväckande resultat. Barnen ville gärna prova på, men inte binda sig för reguljär träning. Det var svårt att finna personer med utländsk bakgrund som långsiktigt kunde tänka sig att jobba i projektet på ideellt basis; det krävs tålmodigt arbete att få deras föräldrar att engagera sig mer.

Kommentarer

I de nordiska länderna finns en långvarig tradition att nyttja vintertid för rekreation. Den mörka och kalla tiden är inget hinder för fritidssysselsättningar i naturen. Liknande traditioner finns inte i alla kulturer och hos alla etniciteter som numera bor i Sverige. Därför är detta förändringsarbetet både viktigt och svårt

att nå resultat på så kort tid. Projektets första år visar en tendens, barnen attraheras av skridsko och bandy, men en del av dem associerar is till något negativt och utrustningen till något dyrt.

Fotbollsfrita. Norrköping, IF Sylvia – tvåårigt projekt 2006–2007

IF Sylvia är en fotbollsförening med anor från 1922 som har spelat i Superettan och nu spelar i division I. Ungefär 80 % av föreningens ungdomar har utländsk bakgrund. De kommer mestadels från Marielund och Nordstan, två invandrantäta områden i Norrköping. Föreningen behövde hitta och utbilda nya ungdomsledare. De visste var dessa ungdomar kunde finnas, men behövde pröva nya vägar för att nå dem.

Med Handslagets medel ville IF Sylvia i bostadsområdet Klockartorpet (a) starta en ungdomsförening för pojkar och flickor och (b) starta ett "fotbollsfrita"¹² i samarbete med områdeskolan. Skolan har barn och ungdomar mellan sex och tolv år, en liten grusplan som kan användas sommartid och en gymnastiklokal vintertid. Ytan skulle efter fritatid kunna användas till ungdomsträning för de yngre lagen samt även till spontanfotboll för områdets vuxna och ungdomar. Fotbollsföreningen har erfarna ledare som skulle finnas på skolan och samarbeta med lärarna.

IF Sylvia ställde krav att projektledaren för projektet skulle ha erfarenhet av att arbeta med barn och ungdomar, kunna samarbeta med skola och sociala myndigheter på plats, ha ett brinnande intresse för ungdomars utveckling samt en gedigen fotbollsbakgrund.

Detta projekt har ingått i ett annat, större utvecklingsprojekt för området Klockartorpet tillsammans med kommunen och fastighetsbolaget.

Resultat

¹² Ett dialektalt ord för fotbollsfritids.

Projektet är fortfarande igång och ej avslutat. Arbetet med att starta en ungdomsförening i närområdet är i full gång. Projektledaren har lyckats bilda fyra fotbollslag, två för pojkar födda 98 och 99 samt två för flickor födda 95 och 98. Under hösten 2007 räknar de med att starta upp ytterligare lag. Barnunderlaget för första året är högt, 75 stycken.

Kommentarer

Vilka är idrottsföreningens framgångsfaktorer? De har haft ett bra samarbete med skolor, bostadsbolaget och övriga sociala krafter i området. IF Sylvia ställde krav på projektledarens kompetens. Antalet flickor och pojkar som deltagit var i stort sätt lika. Två viktiga lärdomar drar de ansvariga efter första verksamhetsåret; det är ett stort problem att hitta föräldrar som är villiga att ställa upp som ledare och det är ett tufft arbete att starta en förening med enbart frivilliga insatser.

Icke föreningsaktiva ungdomar till föreningsverksamhet. Falkenberg, Hallands Idrottsförbund – tvåårigt projekt 2006–2007.

En lärare upptäckte att en grupp högskoleungdomar uppehöll sig i sporthallen efter skoltid. De gillade att slå volter och utföra andra utmanande rörelser. Efter samtal med dem visste man att de var intresserade av en kombination av gymnastik och breakdance och att de inte tillhörde någon förening. De hade inget emot att få lite information om etik och moral, droger, kost och träningslära.

Idén att starta en ungdomsgrupp som kombinerade gymnastik och musik spred sig bland andra skolor, killar och tjejer. Tjejerna ville spela basket. Vid projektstart var gruppen 30 personer till antalet.

Det fanns intresserade ungdomar med utländsk bakgrund, det fanns idrott som de själva ville ha och det fanns nya kunskaper som de accepterade att få.

Samarbetet skedde mellan tre lokala skolor, Hallands Idrottsförbund och ett antal idrottsföreningar. Aktiviteterna planerades ske efter skoltid. Man utsåg en ledare för grupperna och aktiviteterna. Målet var att utveckla metoder för att få med ungdomar med utländsk bakgrund till befintlig föreningsverksamhet alternativt starta en idrottsförening som passade ungdomarnas önskemål på aktivitet.

Resultat

Projektet är fortfarande igång och ej avslutat. De tre planerade satsningarna redovisar en blandning av goda resultat och svårigheter. Tjejverksamheten i basket har varit mest framgångsrik, med uppåt 40 deltagare som tränat två gånger/vecka. De har startat en ny förening som kommer att inrikta sig på tjejbasket, vilket innebär nya utmaningar i form av ledarutbildning, föreningskunskap m.m.

Pojkarna/Voltgruppen visade det sig vara svårt att hantera. Samarbetssvårigheter kom sig av att de två inblandade ledarna blev osams och att en av dem valde att avsluta sitt ledarengagemang. Man vet ännu inte om detta är orsaken till att deltagarna i gruppen har minskat eller att det inte varit möjligt att engagera informella ledare i gruppen.

Aktiviteten Dans för flickor var mycket uppskattad när den genomfördes på skoltid.

Kommentarer

Detta projekt är ett levande bevis på att arbetet med ungdomar med utländsk bakgrund ställer speciella krav på en förenings kompetens och ledarskap. Efter ett års verksamhet har tidsplanen inte kunnat fullföljas. Det är inget negativt i sig. Det krävs flexibilitet och bättre utrustade ledare, vilket projektledningen nu har i minnet inför det nya verksamhetsåret. De kommer att samarbeta med Plattformen, som SISU Idrottsutbildarna anordnar.

”Att implementera aktiviteterna och lotsa in deltagarna in i föreningslivet har varit nytt och det krävs mer arbete vilket kommer att fort-

sätta under 2007". Lägesrapport, november 2006.

**Idrott skola samhälle.
Göteborg, Minibasketbollklubben
Angered – tvåårigt projekt läsåret
04/05 och 05/06.**

Projektet bygger på en förstudie inför ett treårigt skolprojekt som skulle genomföras i stadsdelen Gunnared med början ht 2004. Projektbidraget kom från PLI.

Projektidén var att engagera eleverna i åk 3–6 i två skolor i Bergsjön i idrottsaktiviteter på deras fritid, erbjuda en utbildning i kamratstöd och en liknande utbildning för elevernas föräldrar i kombination med ledarutbildning anpassad till basket och fotboll.

Med dessa kunskaper ville man starta idrottsföreningar på varje skola som ingår i projektet, engagera deltagarnas föräldrar som nya idrottsledare och dessutom hjälpa till att starta idrottsföreningar i närområdet. Rekryteringen och utbildningen av de vuxna prioriterades och genomfördes först. Efter termin två kom genomförandet av eftermiddagsaktiviteter för skolbarnen och därefter nyrekrytering och vidareutbildning av de vuxna. Upplägget kom att vara liknande under de återstående två terminerna.

Ett projekt som med skolan som utgångspunkt, och med fotboll och basket som redskap, vill utveckla nya metoder. I dessa ingick att sprida kunskaper om hur man startar idrottsföreningar, utbildar skolbarnens föräldrar och även få dem att ta fortsatt ansvar för verksamheten, testa samarbetsformer mellan skolan och andra intressenter, testa idéer om hur man får ett fungerande integrationsarbete över tid m.m.

Resultat

Projektet genomfördes i två mellanstadieskolor med tre eftermiddagsaktiviteter per skola, inklusive basketträning på fredagar. Deltagarna var sammanlagd 45 elever från åk 3 i tre

klasser från de bägge skolorna. Man har under terminen under varje träningspass haft ett snitt på 13–16 elever.

Höstterminen blev en period där det inte hände så mycket. Projektledaren drabbades av sjukdom och kunde bara arbeta 25 %, vilket motiverade en justering av projektplanen. Man koncentrerar sig därför bara på en skola och en ny lokal – Stjärnstugan – som projektet fick ta över från Solbackeskolan. Resultatet blev att de fick igång en verksamhet i Stjärnstugan, men arbetet med att engagera teorna i projektet fungerade inte alls.

Under vårterminen fick de igång en tjejgrupp i fotboll och fyra grupper i basket.

Några studiedagar för elever ordnades i samarbete med KRIS och Hassela som gav sin syn på kriminalitet och droger. Detta ingick i kamratstödjarutbildningen. Även reguljära föräldramöten med tematräffar anordnades. Gäster var KRIS och närpolisen.

Projektet lyckades med ett läger för åk 3 och 4 som var planerat, genomfört och utvärderat av eleverna själva med stöd från projektledarna. Eleverna arbetade på att övertyga sina föräldrar om att vara med och resultatet blev att nästan alla föräldrar gjorde det.

Kommentarer

En projektledares brinnande engagemang och erfarenhet är en viktig framgångsfaktor, deras omdöme är också viktigt. I detta konkreta fall planerade projektledaren ett ambitiöst projekt vars mål var att bilda idrottsföreningar. Under genomförandet tog de över Stjärnstugan, en fritidsgård som gav mer jobb och krävde mer tid, allt detta på bekostnad av kärnverksamheten.

Skolprojektet har delvis lyckats aktivera eleverna och deras föräldrar i åtminstone en av de två skolorna. Två stora uppgifter har projektledarna kvar i nästa steg, att utbilda föräldrarna till idrottsledare och att bilda skolidrottsföreningar.

Slutsatser och lärdomar

Skolsamarbetet har varit den mest omfattande delen av Handslagets speciella insatser, 12 stycken. Gemensamt för dem är deras övergripande karaktär samt att flera olika idrotter samverkat på lokal nivå. Det är DF, SF, SISU Idrottsutbildarna, en idrottsförening eller samorganisation som stått bakom initiativen. Blir projektresultatet annorlunda när de projektansvariga har så olika organisationsform?

Tillvägagångssätten är i alla fall annorlunda och utmanande. Stockholms Fotbollsförbund ställer sin erfarenhet som garanti för att hjälpa tolv idrottsföreningar att hantera integrationsfrågorna. MBBK Angered vill först utbilda föräldrarna, sedan engagera deras skolbarn i basket och fotboll för att slutligen bilda skolidrottsföreningar. Svenska Skidförbundet startar ett projekt för att skapa tradition, förebilder och ledare bland invandrarungdomar från storstäderna. Först vill man komma i kontakt med ledartypsunngdomar, sedan vill man utbilda dem till ledare för att låta dem söka i sin krets av kompisar och engagera nya ungdomar. Även IF Sylvia var i behov av nya idrottsledare därför ville de starta en ungdomsförening i sin närmiljö. Områdets skolor och bostadsbolag samt kommunen har varit med i samverkan.

Idrottsföreningarna har under fyra år haft tillfället att prova dessa variationer av metoder, det får de tacka Handslagets speciella insatser för. Det gjorde de i projektform, vilket innebar att varje idrottsförening fick tillfälle att både möta och påverka sin samtida och framtida organisation och dess förhållningssätt. Detta är idrottsföreningarnas stora dilemma (och dess sårbarhet). De vill genomföra ett projekt och använda innovativa metoder för att fånga in invandrarbarn, men utan några egna beredskapsplaner för organisationsförändringar. Mångfald utan organisationsförändringar är en utopi.

Med hjälp av projekten vill man förstärka rela-

tionen och samarbetet mellan föreningsliv och skola. Projektledaren skapar samarbete med skolpersonal kring aktiviteter som bäst svarar mot skolans behov, samtidigt som man använder skollokalerna på ett optimalt sätt och tar till vara de ledarresurser som finns där. Barn och ungdomar möter idrottsföreningar som erbjuder prova-på-aktiviteter i sin vanliga skolmiljö. Efter skoltid kommer på så sätt idrottsaktiviteterna i stor utsträckning att ske i elevernas närmiljö.

Idrott, integration, mångfald – en utmaning

Flera av ursprungsansökningarna innehåller en omfattande projektverksamhet, de sökta bidragen var högre och tänkta att ha en längre genomförande tid än de som godkändes. Nu när merparten av dessa projekt är genomförda och resultaten inrapporterade, kan man dra slutsatsen att de bedömningar som Handslagets arbetsgrupp gjorde var korrekta. Projekten var ofta överdimensionerade, innehöll för många visioner (saknade verklighetsförankring) och projektkostnaderna var i vissa fall för höga eller helt omotiverade.

Att det beviljade bidragen var mindre än de sökta beloppen tvingade projektsansvariga att anpassa aktiviteter och kostnader. I de flesta fall togs kostnaderna bort för den externa utvärderingen, vilket har medfört att projektrapporterna blev subjektiva och innehåller svårkontrollerbara fakta.

I två fall har man ansökt om uppskov i sex månader och beviljats detta. Nu är dessa två projekt igång. I övrigt har alla 27 projekt börjat och i vissa fall avslutats enligt planerna. Att tiden har varit för kort för att uppnå de uppsatta målen¹³ och att man önskat sig mer finansiering och kontinuitet är bekant. Det finns en övertygelse om att man får långsiktiga, positiva effekter med hjälp av projekt som kan pågå under en längre period.

Resultaten visar att några projekt som har fått medel från Handslagets speciella insatser har uppnått (eller är på väg att uppnå) viktiga framsteg. Det är motiverat med ett fortsatt stöd. Det finns projekt som tyvärr inte lyckats förändra den verklighetsbild som fanns före projekt-tiden. Det är svårt att veta i detta fall vilket pris idrottsförening har fått betala kollektivt för förlusten av dessa potentiella idrottsutövare och ledare men det är svårt att

¹³ Bland dessa mål finns: få ökad kunskap om andra kulturer och religioner, underlätta asylsökandes barns integration i det lokala samhället, bedriva projektaktiviteterna inom respektive föreningens ordinarie verksamhet, efter projekttiden m.m.

tänka sig att idrottsföreningen inte förlorade något alls.

På två områden har idrottsföreningarna definitivt inte uppnått sina mål; dels att de uppstartade aktiviteterna skulle övergå i föreningarnas normala verksamhet, dels att deras prövade modell för integration med idrott som medel skulle tillämpas av andra.

Målgruppen flyktingar och asylsökande har visat sig svår att hantera. En av svårigheterna är målgruppens ständiga förändring och rörlighet, en annan är kommunikationsbarriär, språk- och kulturmässigt. De projekt som har valt en kombination av idrott, friluftsförande och kulturella aktiviteter redovisar framgångar i sina lägesrapporter. Med andra ord, genom att fysiskt aktivera deltagarna, motverka deras sysslolöshet och öka deras fysiska och psykiska välbefinnande erbjuder idrotten asylsökandes barn en bättre tillvaro och ett konstruktivt fritidsliv under den tid deras asytlärande behandlas. Även om detta välmående är tillfälligt och endast sker under tiden de deltar i projektet.

De nya lärdomar och erfarenheter, framförallt de som lär idrotten att hantera kulturella skillnader, är av stor betydelse för idrottsutvecklingen. Fler och långsiktiga insatser behövs. Samma sak gäller för att hitta och undanröja de formella och informella hinder som står i vägen för att nå gruppen flyktingar och asylsökande, utveckla deras idrottsintresse till formellt medlemskap och engagemang. Projektrapporteringar talar om framgångar beträffande antal deltagare, men är mindre optimistiska beträffande antal nya idrottsutövare efter projektets slut. Projektrapporteringar tiger i sin utvärdering om samarbetspartners engagemang, särskilt idrottsföreningarnas respektive Migrationsverkets och kommunernas. Ledarbrist, tidsbrist, kunskapsbrist, avsaknad av förebilder och idrottstraditioner m.m. räcker inte som motiv. Idrottsföreningarna saknar en särskilt strategi för idrottsintresserade personer med utländsk bakgrund.

Det är en svår och komplicerad uppgift att integrera personer med utländsk bakgrund i det lokala samhället. Detta ställer speciella krav på idrottsledare och föreningar. Det finns behov av att komplettera ledarutbildningsprogram Plattformen med ett nytt avsnitt, ämnet idrott, mångfald och integration. Denna kompletterande del kan vara aktuell för exempelvis de projektledare som skall planera, genomföra och slutföra projekt med den ovannämnda inriktningen, oavsett storlek och målgruppens status (flyktingar, asylsökande, invandare m.m.).

Två redan avslutade projekt inom tjejidrott gör det möjligt att dra preliminära slutsatser. De utvecklar sig i liknande miljö, assyriska idrottsföreningar och med tjejer från familjer med traditioner och seder från mellanöstern. Projektets frågeställning, flickors rätt att spela fotboll utan att bryta mot sin tradition, talar om frågans två dimensioner. Den långsiktiga, att bearbeta en plan som kan bidra till attitydförändring och den kortsiktiga, att bilda ett tjejlag i fotboll och skapa förebilder och traditioner. Dessa två projekt har skapat en bra grund som mycket väl kan vidareutvecklas.

Modellen och tillvägagångssättet är intressant av flera anledningar. För det första, de bildade ett tjejlag i fotboll med tjejer från olika nationaliteter med betoning på deras idrotts- och fritidsintresse. Det var ett sätt att avdramatisera frågan om idrott och etnicitet. För det andra, de arbetade mot gamla familjtraditioner och värderingar och i detta arbete utgick de ifrån de värderingar som den svenska idrottsrörelsen står för. Det var ett sätt att komma åt de kulturella värderingarna som hindrar flickorna att utöva sitt idrottsintresse.

Det finns fortfarande behov av att förbättra idrottens bristande förmåga att hantera kulturella skillnader. Nya kunskaper och framgångsrika exempel finns överallt i landet, ett forum för att sprida dessa lärdomar behövs. En utvärderingskonferens med olika tema för samtliga i projekten berörda organisationer och

föreningar bör genomföras då och då.

Skolsamarbetet har varit den mest omfattande delen av Handslagets speciella insatser, 12 stycken. Gemensamt för dem är deras övergripande karaktär samt att flera olika idrotter samverkat på lokal nivå. Det är DF, SF, SISU Idrottsutbildarna, en idrottsförening eller samorganisation som står bakom initiativen.

Med hjälp av projekten vill man förstärka relationen och samarbetet mellan föreningsliv och skola. Projektledaren skapar samarbete med skolpersonal kring aktiviteter som bäst svarar mot skolans behov samtidigt som man använder skollocalerna på ett optimalt sätt och tar tillvara de ledarresurser som finns där. Barn och ungdomar möter idrottsföreningar som erbjuder prova-på-aktiviteter i sin vanliga skolmiljö. Efter skoltid kommer på så sätt idrottsaktiviteterna i stor utsträckning att ske i elevernas närmiljö.

Idrottsföreningarna har haft tillfälle att prova dessa variationer av metoder under fyra år, det får de tacka Handslagets speciella insatser för. Det gjorde de i projektform vilket innebar att varje idrottsförening fick tillfälle att både möta och påverka sin samtida och framtida organisation och dess förhållningssätt. Detta är idrottsföreningarnas stora dilemma (och dess sårbarhet). De vill genomföra ett projekt Och använda innovativa metoder för att fånga in invandrarbarn, men utan några egna beredningsplaner för organisationsförändringar.

Mångfald och integration utan organisationsförändringar är en utopi.

Syn på integration

Hur integrerad är idrottsrörelsen i Sverige? Är det enbart gruppen barn med utländsk bakgrund som skall vara föremål för integration eller är integration en ömsesidig process för både barn med utländsk bakgrund och föreningsmedlemmar?

Idrottsföreningarna i hela landet planerar och genomför olika insatser riktade mot barn och ungdomar med utländsk bakgrund, dess föräldrar och även de vuxna som finns i deras närhet. Kunskapsmassan ökar hela tiden, men det finns fortfarande väldigt mycket mer som idrotten behöver göra inom detta område. Synen på integration inom Handslagets speciella insatser är i vissa fall ensidig¹⁴; att fördelarna som sker genom flyktingarnas deltagande i idrotten kommer barn och ungdomar tillgodo. Den typen av utgångspunkt leder ofta till bildande av grupper som består enbart av invandrarbarn.

En tidigare erfarenhet med invandrarflickor och basket, visar att den klubb som startade fortfarande bara består av invandrarflickor, varnar oss de ansvariga i projektet ”Förenas – utan gräns”. Att idrottsföreningar får ett ökat antal medlemmar med utländsk bakgrund kan inte betraktas som en lyckad integration. Det behövs ännu mer, ett praktiskt förändringsarbete inom idrottsföreningarna.

Generaliserande bilder gäller även beskrivningen av barn och ungdomar från målgruppen. De beskrivs som konfliktfyllda, bostadsområden där de bor beskrivs som problemfyllda, familjerna som patriarkaliska. Den rekommenderade medicinen är ofta densamma, en utbildning i etik och moral. Det finns en mer objektiv, nyanserad bild som kommer från pro-

jektbeskrivningar som bygger på en förstudie eller undersökning. Dessa studier har andra fördelar, de identifierar ofta målgruppens konkreta önskemål och potential.

Föreningarna saknar en särskild strategi mot idrottsintresserade personer med utländsk bakgrund. Det finns kunskap och erfarenhet, men ingen samlad strategi vilken skulle behöva omfatta stora och små frågor, långsiktiga och kortsiktiga sådana. Hur heltäckande kan ett idrottsprojekt vara beträffande flyktingarna? Hur kan man gå till väga för att locka syrianska tjejer att spela fotboll utan att de bryter mot sina familjetraditioner? Hur kan man lyfta upp vinteridrotten med medlemmar från afrikanska länder? Varför är det så svårt att engagera föräldrar och vuxna som frivilliga ledare och funktionärer? Hur kan man skapa mångfald inom idrottsledarskap? Frågeställningen kan göras hur långt som helst.

Genom att stödja pilotprojekt som prövar olika sätt i förändringsarbetet blir Handslagets speciella insatser en betydelsefull stimuleringsfaktor i rätt riktning. Bortsett från vissa generaliseringar har idrottsföreningarna i stort lyckats identifiera de fördelar och den potential som handlar om barn och ungdomar med utländsk bakgrund. Det är en bra grund att stå på och utveckla, den springande fråga är hur många gånger en idrottsförening skall få söka ekonomiska medel för att testa metoder, genomföra projekt, visa framgångar m.m. innan man börjar tala om ett rundgångssystem?

¹⁴ ”Att skapa förutsättningar för barn och ungdomar som bor i Skellefteå och på Anderstorp att integreras in i det svenska samhället. Att skapa förutsättningar så att de inser att Skellefteå är en bra plats att leva i. Att det finns möjligheter för deras personliga utveckling. Att de inte flyttar och söker lycka på andra ställen, utan stannar kvar i Skellefteå och på Anderstorp samt hittar användning för sina talanger och färdigheter och i slutändan blir fullständiga medlemmar i samhället” Projektet Anderstorp United, Skellefteå.

REKOMMENDATIONER

Utvärderingskonferens

Det finns fortfarande behov att förbättra idrottens bristande förmåga att hantera kulturella skillnader. Nya kunskaper och framgångsrika exempel finns överallt i landet, men ett forum för att sprida dessa lärdomar behövs. En utvärderingskonferens med olika tema för samtliga i projekten berörda organisationer och föreningar bör genomföras med jämna mellanrum. Exempel på frågor som kan behandlas, se nedan.

Kompletterande ledarutbildning inom ramen för Plattformen

Det är en svår och komplicerad uppgift att integrera personer med utländsk bakgrund i det lokala samhället. Detta ställer speciella krav på idrottsledare och föreningar. Det finns behov av att komplettera ledarutbildningen med ett nytt avsnitt, ämnet idrott, mångfald och integration. Denna kompletterande del kan vara aktuell för exempelvis de projektledare som skall planera, genomföra och slutföra projekt med den ovannämnda inriktningen, oavsett storlek och målgruppens status (flyktingar, asylsökande, invandare m.m.)

Ett uppföljningssystem behövs

- för att undvika att projekt rinner ut i sanden efter en inledande våg av entusiasm.
- som kan ställa större krav på rapporteringskvalité och objektivitet.
- som kan bli ett ibland nödvändigt stöd till projektledningen.

Bilaga

Exempel på frågor som kan behandlas under en utvärderingskonferens:

Blir projektresultatet annorlunda?

- När det finns medlemmar ur målgruppen i projektledningen? (delaktighet)
- När man tittar på nära håll och jämför projektledarnas kompetens?
- När bidragsmottagaren är SISU Idrottsutbildarna, ett idrottsförbund, en samling av föreningar (samorganisationer) eller en enskild idrottsförening?
- Om det skulle finnas ett skriftligt samverkansavtal?
- Om det skulle finnas en beredskapsplan för hur idrottsföreningen tänker ta hand om nya medlemmar?

Hur förklarar man det? Hur ändrar vi på det?

- *”Man kan dock ana ett visst ointresse hos föräldrar att närvara och ta aktiv del av sina barns aktiviteter”* [Gruppen vuxna invandrare och deras ovilja att ta ideella ledaruppdrag].
- Att nå barn och ungdomar med uppsökande verksamhet och information är inget problem, att de deltar i föreningens planerade aktiviteter är heller inte något problem. Problemet är att behålla dessa nya barn och ungdomar efter projektets slut. [Ledarbrist?]
- *”Men när det gäller barnen själva så har de flesta bara velat pröva på och inte binda sig för reguljär träning”* [Formella eller informella hinder]



RIKSIDROTTSFÖRBUNDET

Idrottens Hus, 114 73 Stockholm • Tel: 08-699 60 00 • Fax: 08-699 62 00
E-post: riksidrottsforbundet@rf.se • Hemsida: www.rf.se